

פרוטוקול מס' 9

משיבת ועדת הכלכלה
יום ה', כ"ז באדר תשל"ד - 21.3.74, שעה 9.00

נכחו:

חברי הוועדה:
ש. תמיר - היו"ר
א. אבטבי
פ. גרופר
מ. דרובלס
י. דרניצקי (יורדין)
א. זילברברג
א. יפה
י. לבני
י. מודעי
ע. פיינרמן

מוזמנים:
י. ברגר - היועץ לעניני מועצות ייצור ושיווק,
משרד החקלאות
ז. פריש - סגן היועץ המשפטי של משרד החקלאות
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
י. ארקין - משרד האוצר

מזכיר הוועדה: פ. פלקסר

יועץ כלכלי לוועדה: ד. לב

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: חוק מועצת הפירות - תקנות בדבר מינוי חברי המועצה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ש. תמיר:

חוק מועצת הפירות - תקנות בדבר מינוי חברי המועצה

אפשר לדון מחדש בהרכב, כיוון שבפרוטוקול נאמר שהענין טעון אישור הוועדה, כלומר אישור ועדת הכלכלה באותה עת.

א. זילברברג:
למעשה דשנו ודנו בענין בקדנציה הקודמת והדבר היחיד שעייכב את אישור הוועדה היה שלא הגענו לסיכום. הגענו כן להסכם שמכניסים את השינוי שהיושב-ראש הקודם הסכים לו - והוא אף כתב על כך לחבר-הכנסת תמיר - ולכן אינני חושב שיש צורך לחדש את הדיון.

היו"ר ש. תמיר:
היו לי ספיקות מבחינה משפטית אם אפשר לפעול על פי הצעתו של חבר-הכנסת שכטרמן. אינני יושב כאן כיועץ משפטי של הוועדה אלא כיושב-ראש שלה ולכן הפניתי את שאלתי ליועץ המשפטי לממשלה, למרות שאני סבור שלוועדות צריך להיות ייעוץ משפטי עצמאי ולא דווקא הייעוץ של הממשלה, עם כל הכבוד ליועץ המשפטי לממשלה ולנציגתו. בינתיים אין יועצים משפטיים לא לכנסת ולא לוועדה ולכן אנחנו נדרשים לחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה לעתים מזומנות. התשובה הברורה והחד-משמעית של היועץ המשפטי לממשלה וגברת פנחסוביץ היתה שהוועדה כעת רשאית לקבוע את ההרכב ולתת את אישורה להרכב. אך מכיון שנוסח בפרוטוקול כפי שנוסח והענין לא הוכרע במועדו, הוא מונח לפנינו על השולחן.

בפני הסתייגויות של חברת-הכנסת נוזת קצב ושל חבר-הכנסת מתיתיהו דרובלס. אינני יודע אם הסתייגויות המוגשות בכתב ולא באות לכלל ייצוג בעל פה צריכות להיות נדונות, אבל נראה לי שצריך לנהוג לפנים משורת הדין כלפי חברת-כנסת שהיא חברת הוועדה ולהביא את הסתייגויותיה.

ג. דרובלס:
הייתי מציע לוועדה לא לאשר היום את הרכב מועצת הפירות כפי שהוא מוצע על ידי משרד החקלאות ומשרד המסחר והתעשייה, כיוון שהרכב זה אינו נראה לי. לא מיוצגים בו אנשים שיש להם חלק בענף. אני מבין שההצעה שהוגשה לצד היא בהתאם לקריטריונים מסויימים של כמות דונמים, כמות טונות ואולי גם כסף, אבל נוסף לאלה המופיעים בהצעה - ואנחנו מוצאים פה 14 נציגים למרכז החקלאי, 4 להתאחדות האכרים, נציג אחד לאיחוד החקלאי - יש עוד מגדלים שאינם שייכים לאף אחד מהקטורים המוצעים והם אינם מיוצגים כלל. ישנה, למשל, תנועת התיישבות הנקראת - פסקי תנועת חירות ובית"ר, שבה מאוגדות 19 אגודות חקלאיות, שגם הם מגדלים מטעים, ואלה אינם מיוצגים כלל.

שאלתי את מר ברגר, היועץ לעניני מועצות ייצור ושיווק, מה הקריטריון לייצוג, ותשובתו היתה שצריך להגיע לכמות מסויימת של דונמים על מנת לקבל נציגות. אני חושב שקריטריון זה אינו נכון, כי על ידי כך אנחנו מחזקים עוד יותר את החזק, המקבל נציגות גדולה יותר, ולמיעוט אין כלל נציגות. לא ייתכן שזרמים התיישבותיים המגדלים פירות לא יהיו מיוצגים במועצת ייצור, שהיא מועצה ציבורית, משום שחסרים להם כמה דונמים או כמה טונות או כמה לירות.

יש ישובים שעלו להתיישבות במקומות שאין בהם קרקע ומים, לעומת ישובים אחרים שבהם יש שפע של קרקע ומים. באזור הגליל התחתון מקבלים 5-6 טון תפוחים פר-דונם, ואילו באזור ירושלים מקבלים מדונם אחד רק טובה וחצי. כאשר הגיעו ארצה יהודים בשנת 1949 או 1950 ורצו לבנות את המולדת כמו אלה שבאו ב-1930, הורידו אותם מהאזניה ושלחו אותם - למרות שלא היו חקלאים - לאזור ירושלים ולגליל העליון, ששם הקרקע אינה קרקע, אבל הושיבו אותם שם כי מדינת ישראל החליטה שיש להושיב אותם שם מבחינה בטחונית. אבל כאשר מגיעים לסיכום הכללי, הרי ברור שדונם אחד בגליל התחתון שווה לחמישה דונמים בגליל העליון או בירושלים. לכן אני חושב שהפרופורציה בהתאם לדונמים, לטובאז, איננה נכונה.

מה הצעתך?

היו"ר ש. תמיר:

ס. דרובלס:

למנות לפחות נציג אחד לאותם גופים
התיישבותיים סוכרים. אם ניתן להגדיל
את מספר הנציגים, צריך להוסיף נציג ל-32 הנציגים. אם לא ניתן להוסיף
נציג ל-32, צריך להוריד נציג מאחד הגופים, ופונן שצריך להוריד לא
מפי שיש לו נציג אחד, אלא מפי שיש לו 14 נציגים. יש לתת נציג אחד
למשקי חרות ובית"ר.

א. זילברברג:

אותו גוף שיש לו 14 נציגים מורכב
מהרבה גופים, שלכל אחד מהם נציג.

ס. דרובלס:

הוא מורכב מכמה גופים, אבל הנציגות
לא מורכבת מנציג אחד לכל גוף.

היו"ר ש. תמיר:

חברת-הכנסת נוזחת קצב מציעה בסכתבה
שלצרכנים יהיו 5 נציגים ולא 2,
כיוון שלצרכנים יש אינטרס רב בענין מבחינת מחיר המוצר, טיבו, אריזתו,
מבחינת תכנון אספקה סדירה ושמירה על יציבות המחירים, ולא יהיה זה
צורך אם הצרכן יהיה סיוצג באופן כל כך דיספרופורציונלי לעופת היצרנים.

פ. גרופר:

הייתי מציע לא לטרפד את כל העבודה
הגדולה שנעשתה. מועצת הפירות צריכה
לקבל תוקף חוקי, כי לא ייתכן לנהל ענינים במאות מליוני לירות כאשר
אין להם תוקף חוקי.

בדבריו של חבר-הכנסת דרובלס יש
משהו, וכנראה שענין זה פשוט לא הובא לתשומת לב בדיונים, כי אחרת
בוודאי היו מוצאים פתרון. אני מציע שנבקש ממר ברגר לא לשנות את הקיים
ולחפש מוצא שגם הגוף שחבר-הכנסת דרובלס התייחס אליו יקבל לפחות נציג
אחד. לא נורא אם במועצה יהיו 33 במקום 32.

היו"ר ש. תמיר:

למר ברגר: האם כל הגופים הפוזכרים
פה - המרכז החקלאי, התאחדות האכרים,
האיחוד החקלאי, לשכת המסחר - הם גופים משפטיים?

י. ברגר:

כן, הם כולם מאוגדים לפי חוק אגודות
עיתונניות.

היו"ר ש. תמיר:

דבר הצורם תמיד את אוזני, ולא רק
בהקשר זה, הוא הניטוי "מיעוטים".
אני חושב שבמדינת ישראל, על פי חוקתה, על פי מגילת העצמאות שלה,
אין מושג "מיעוטים", אלא יש אזרחים שהם כולם שווים.

מי בוחר את נציג המיעוטים?

י. ברגר:

יש גוף משפטי של הכפר הערבי -
"קופת הקואופרטיבים החקלאיים",
המאגד את רוב רובם של המגדלים הקואופרטיביים. אלה 70 קואופרטיבים
חקלאיים המאוגדים בעצם לקואופרטיבים למים ולא לשיווק. אבל היות
ומדובר בפרקות ובמטע, הרי זה על פי רוב קשור במים. מבחינה משפטית
הבחירה נעשית על ידי אותו גוף, אבל בפועל הוא נבחר תוך שיתוף עם
המחלקה לעניני ערבים שליד הוועד הפועל של ההסתדרות.

היו"ר ש. תמיר:

זה דבר מוזר.

י. ברגר:

אין נציגות מאורגנת של כפרי הערבים.
צריך להכיר את הסטרוקטורה הארגונית
של הכפר הערבי. העובדה שאחרי עשרים ושש שנות קיום המדינה לא הגענו
לכך שהכפר הערבי התארגן באותן מסגרות כמו המשק היהודי המאורגן. היות
ואנחנו מוכרחים בהחלט לתת להם ייצוג, עלינו לאלתר את זה. אין לנו
ברירה אחרת. בפועל קשה להגיד שמישהו מקובל על כל מגדלי הפטעים בכפר
הערבי. בדרך כלל מוצע על ידם אדם שהוא פעיל אם בקופה קואופרטיבית זו
או אם בקופות אחרות ומקובל על חלק גדול של המגדלים. זו המציאות.

באשר למונח "מיעוטים": מונח זה אינו
מופיע בתקנות, אלא רק בסכתב אליך. אני מסכים שהמונח אינו מוצלח וצריך
היה לכתוב: "מגדלים בכפרי הערבים והדרוזים".

היו"ר ש. תמיר:
שוב תעמוד השאלה מה זה "מגדלים"
מבחינה משפטית. יכול לבוא נציג
כפר קלנסואה ולומר שהוא המגדל, ויכול לבוא מישהו אחר ולטעון שהוא
המגדל ויהיה ויכוח.

י. לבני:
נדבריו של מר ברגר יצא הרצע מן השק.
פכלל למעלה מ-200 אלף בוגרים שישנם
בישוב הלא יהודי ישנם בסך הכל רק קרוב ל-55 אלף חברי ההסתדרות הכללית -
וזאת לפי הבחירות לוועידה - חלקם עירוניים, חלקם אינם עוסקים בגידול
ורק חלק מהם עוסק בגידול מטעים. אם ניקח, למשל, את המגדלים בגליל
המערבי והמרכזי, הרי שהם אפילו אינם חברי ההסתדרות. בחורפיש, פסוטה,
מרד, רמה יש קופות חולים אחרות - לאומית ועממית. כלומר, מגדלי המטעים
שם כלל אינם חברי הסתדרות. אז ללכת דווקא למחלקה הערבית של ההסתדרות,
שיושב בה יהודי נשם יעקב כהן ואפילו לא ערבי? זה צורם.

י. דרביצקי (יורדין):
יושב שם ערבי בשם ינסוף חמיס.

י. לבני:
ויושב יעקב כהן שהוא הקובע. זה מינוי
פוליטי שאין לו שום קשר לגידול פירות.

ע. פיינרמן:
באשר למונח "מיעוטים": הגיוני יותר
היה שנאמר "הכפר הערבי" ולא "מיעוטים",
אך המונח הזה נובע מכך שיש לנו עדיין בזה ל מסגרת של יחידת מיעוטים.

זה גם כן פסול. היו"ר ש. תמיר:

על כל פנים הגיוני שנאמר: "הכפר הערבי". ע. פיינרמן:

"הכפר הערבי" אינו מושג משפטי, והטביר
לי מר ברגר שכל יתר הגופים מאוגדים. היו"ר ש. תמיר:

נתעוררה השאלה מי ימנה את נציג הכפר
הערבי, והבינותי שיש כאן הצעה שהדבר
ייעשה על ידי המחלקה לענייני ערבים של ההסתדרות. ע. פיינרמן:

לא. ההצעה יותר מסובכת: הנציג ימונה
על ידי "קופת הקואופרטיבים" המאגדת
70 קואופרטיבים תוך תיאום עם המחלקה לענייני ערבים בהסתדרות. אפנים
איננו רוצים ליצור עכשיו סציאות חדשה, אבל השאלה איך זה עונה מהבחינה
החקונית-משפטית. היו"ר ש. תמיר:

ע. פיינרמן:
אני בדעה שאין היום גוף יציג בכפר
הערבי היכול למנות את הנציגים מכיון
החקלאים בכפר הערבי. אגודות המים, שהן אגודות מאד מגוונות, אינן תמיד
בבעלותם של המגדלים, ויש פניות גם של בעלי מים אחרים ומגדלים אחרים.
לפיכך הייתי מציע שעד שתהיה התארגנות אחרת בכפר הערבי יתמנה נציג
המגדלים הערביים על ידי משרד החקלאות.

י. אדקין:
המינוי נעשה בלאו הכי על ידי השר,
השאלה מי ימליץ.

ע. פיינרמן:
אני מציע שהמוסלץ לאישור יהיה איש
שיוסלץ על ידי משרד החקלאות. שם יש
מחלקת נוטעים או מחלקה לפירות היודעת מי הם המגדלים ומי מייצג אותם
פחות או יותר.

א. אבטבי:
הייתי מציע להגדיל את הרכב המועצה
מ-32 ל-33 כדי לאפשר ייצוג לאותם
ישובים מאורגנים, שעליהם דיבר חבר-הכנסת דרובלס, שאינם מופיעים היום
בהרכב. בהרבה ענפים, בהרבה מועצות יש גופים קטנים שאינם מגיעים לאחוז
המסויים שנקבע כדי לקבל ייצוג, אבל רצוי שמינימום של ייצוג לגופים
המאורגנים האלה יהיה בכל זאת.

י. דרביצקי (יורדין):
ביחס להצעתו של חבר-הכנסת דרובלס:
אני לא פעלה על דעתי שמוסד כלשהו,
בוודאי לא ועדת הכלכלה של הכנסת, ימליץ על החרסת גוף יצרני. צריך

י. דרניצקי (יודין):

לבחון את פנייתו של חבר-הכנסת דרובלס לגופה ולברר אם הצעתו עומדת במבחן הקריטריונים המינימליים. אם היא לא עומדת במבחן זה ובכל זאת נספק את דרישתו של חבר-הכנסת דרובלס, נביא לידי כך שגם גופים אחרים חסרי משקל משמעותי בענף יגישו את תביעותיהם והדבר עלול להסתבך. מכיוון שחסרים לי הנתונים שעל פיהם שקל משרד החקלאות, אינני מחווה את דעתי ביחס להצעה הממשית, אך ברור לי בכל אופן שלא צריכה להיות אפליה, וגם אינני מעלה על דעתי שהיתה איזו שהיא אפליה.

היו"ר ש. תמיר: האם ההצעה הובאה לפני הוועדה בהרכב הקודם?

מ. דרובלס: לא הובאה, כי לא קיבלנו הודעה על ההרכב.

י. דרניצקי (יודין): אי אפשר להרכיב שום גוף אלא על פי קריטריונים מסויימים. אם מסקי חרות עונים לאותם קריטריונים, בוודאי שצריך לפתור את הבעיה, אבל אם הם לא עונים על הקריטריונים עלול סיפוק התביעה לערער את כל הסבבה. אני מבקש שיתנו לנו אינפורמציה נוספת בכל הקשור לקריטריונים.

אני תוסך בהצעתה של חברת-הכנסת נוזהת קצב. יש להגדיל מבחינה מינימלית לפחות את הנציגות של הצרכנים מן הטעם הפשוט, שיש להבטיח אפשרות נאותה לארגון הצרכנים לעקוב אחר הסדיניות של הגופים היצרניים או המגדלים, וזה גם לטובת החקלאים. לפי ההצעה יש נציג אחד לכל סקטור של הצרכנים. יכול לקרות שמבחינה פיזית לא יוכל להופיע נציג אחד ואז אותו סקטור של צרכנים נשאר ללא ייצוג. אני מציע, לכן, להכפיל את מספר נציגי הצרכנים ולהעמיד אותו על 4.

בענין ייצוג המגדלים הערביים: גם אני חושב שהמלה "מיעוטים" אינה מוצלחת.

לגופו של ענין: עד כמה שידוע לי ישנו הינם ארגון קואופרטיבי עצמאי של יצרנים קטנים בכפר הערבי, וזו אותה אגודת מים וכל מה שמתלכד סביבה. אמנם מבנה זה אינו דומה לאותו מבנה הידוע לנו בציבור היהודי, אבל זה הארגון הקואופרטיבי היחיד, ולא הייתי מציע שדווקא לגבי הערבים נחליט על איזו שהיא אפוסטרופסות. האם כל האיגודים ישלחו את נציגיהם באישור המוסדות המוסמכים, ואילו את נציגי היצרנים הערביים תמנה דווקא הממשלה? זה לא מתקבל על הדעת. יש להם את אותה אגודת מים.

פ. גרופר: 90% מהכפרים הערביים אין כלל מים.

י. דרניצקי (יודין): יכול להיות שאתה יכול להוכיח לי שרוב היצרנים הערביים חסרים כל מיני דברים, אבל אני רואה באגודה זו את הארגון היחיד היכול לייצג דעת ציבור סאורגן כלשהו מבין המגדלים הערביים.

היו"ר ש. תמיר: מבקש להתייחס לנקודות הבאות: א. להצעתו של חבר-הכנסת דרובלס, שיש נטייה סביב שולחן זה להיענות לה אם רק ניתן.

ב. להצעתה של חברת-הכנסת נוזהת קצב. בנוסף לדבריו הצודקים של חבר-הכנסת יהודה דרניצקי (יודין) אני רוצה להפנות את תשומת הלב לחוק האומר: "נציגי הציבור במועצה יהיו - (1) נציגי המגדלים ומספרם יבנה לפחות מחצית מכלל חברי המועצה; (2) נציגים של יצרני מוצרי פירות, של מוצרי פירות של צרכנים ומספר כולם לא יעלה על רבע מכלל חברי המועצה." אם לגופיט הפוזכויים בפסקה (2) מגיעים 8 נציגים - רבע מכלל חברי המועצה - ומדובר פה על שלושה גופים, הרי עולה טרוח הדברים שהצרכנים צריכים להיות מיוצגים באופן יותר כבד. אולם בתקנות שהביאו בפנינו שר החקלאות ושר המסחר והתעשייה נאמר בתקנה 10: "השרים יטנו חבר אחד או שני חברים במועצה, המייצגים לדעת השרים את הצרכנים." תקנה זו אינה עולה ברוחה עם הוראת החוק בסעיף 4(ב)(2). נראה לי איפוא שחברת-הכנסת קצב, בתמיכתו של חבר-הכנסת יודין, מעלה בעיה שנראית לי מאד, מה גם שהמודעות של הצרכנים גברה מאד בזמן האחרון, ובצדק, כיוון שהם משלמים עבור כל זה.

היו"ר ש. תמיר:

ג. הגישה השונה של חבר-הכנסת פיינרמן
מזו של חבר-הכנסת יודין לנושא של ייצוג הכפר הערבי. באותה מידה שחבר-
הכנסת יודין תובע איזה שהוא מינימום של קריטריונים בהקשר לבעיה שהעלה
חבר-הכנסת דרובלס, באותה מידה מתעוררת הבעיה גם לגבי הייצוג בכפר
הערבי ונשאלת השאלה איזה אחוז בייצור הכפר הערבי מהווים אותם 70
קואופרטיבים המיוצגים באגודה. נכון הדבר שעדיף ייצוג של גוף קיים מאשר
החלטה על ייצוג מלמעלה, אבל יחד עם זאת עדיף תהליך שיקול דעת של שר
במסגלה על פני זה שהענין ייראה כאילו סקטוראלי. כך שיש הגיון בדבריו
של חבר-הכנסת יודין, אבל יש הגיון גם בזה שאמר חבר-הכנסת פיינרמן.

אבקש שתינתן לנו תשובה למכלול שלושת

הנושאים האלה.

פ. ברגר:

בנוגע לייצוג הצרכנים: סעיף 4(ב)

לחוק מועצת הפירות כורך בפסיקה (2)

נציגים של יצרני מוצרי הפירות ומוצרי פירות - ופה הכוונה לשני סוגי
סוחרים: גם סיטונאים וגם קמעונאים - וגם את הצרכנים. מספר כולם ביחד,
על פי החוק, לא יעלה על רבע מכלל חברי המועצה. זוהי הטובלה שקבע החוק,
ובתקנות איננו יכולים לעבור עליה. אם מכסימום החברים במועצה, לפי קביעת
החוק, הוא 35 חברים, הרי רבע מזה לא יכול לעלות על 8. אם מדברים על
התעשיינים, הרי שיש להם חלק נכבד מאד בענף הפירות: הם מביאים את התוצרת,
מארגנים את היצוא של שימורי הפירות וגם את השוק המקומי. חשבנו
שהמינימום שיש לתת לתעשיינים הוא 2 נציגים, גם בהתחשב בכך שלכל סקטור
צריך לתת לפחות נציג אחד. הסיטונאים הם גורם חשוב ביותר בענף הפירות,
כי הם משווקים את כל 260 אלף הטונות שקיימים עכשיו, ובתחום זה של
שינוק סיטונאי יש למועצה את סמכויות העיקריות. בזמנו הצענו לתת
לסיטונאים ייצוג של 3 לפחות והיה על כך ויכוח בין משרד החקלאות ובין
יושב-ראש הוועדה בקדנציה הקודמת, שעמד על כך שיש לתת לקמעונאים 2
נציגים, ואילו היינו נותנים 3 נציגים לסיטונאים היה זה בהכרח בא על
חשבון הקמעונאים. בסופו של דבר קיבלנו את הצעת חבר-הכנסת שכרמן,
המוצאת את ביטויה בסעיף 8 לתקנות, הקובע שיש להתחשב ככל האפשר במספר
הלקוחות שמייצג הארגון ובחלקו של הארגון במחזור הכספי השנתי. ארגון
הקמעונאים מייצג כ-10 אלפים קמעונאים ונתנו להם 2 נציגים. לסיטונאים
יהיו רק 2 נציגים, למרות שבחוקי מועצות אחרות יש לסיטונאים רבע מכלל
חברי המועצה או 20% מכלל החברים. פה הם יורדים מרבע ל-6% - 2 מתוך
32, כך שנשאר שגם לצרכנים יכולים להיות רק 2 נציגים. יכולים להגיד
שמחוק 8 נציגים יתנו לצרכנים 5, אבל אז צריך לדעת שלכל שלוש הקבוצות
האחרות יהיה רק נציג אחד, דבר שלא נראה לי כלל מציאותי. לא יכולים
לתת אפשרות ליותר מ-2 נציגים לצרכנים וגם בתקנות מדובר על נציג או
שניים. בהרכב המוצע חשבנו שיהיו 2 נציגים לצרכנים, כאשר כל אחד משני
הארגונים הסקטורליים של הצרכנים מיוצג.

היו"ר ש. תמיר:

כאשר התקנו את הביטוי "מיעוטים" תמצאו
גם נוסחה יותר אסתטית למונח "סקטורים".

זה רק מכתב.

ת. פנחסוביץ:

בכל זאת אפשר לעשות מאמץ ולמצוא ביטוי אחד.

היו"ר ש. תמיר:

פ. ברגר:

ענין הצרכנות מיוצג במועצה גם על ידי
נציגי הממשלה הרואים את עצמם כנציגי האוצר,
כנציגי המסחר והתעשייה, כנציגי החקלאות וכנציגי הצרכנים להגן על
האינטרס הכולל של הצרכנות. קיימת זהות מוחלטת - גם אם זה לא נראה כך
כלפי חוץ - בין היצרן-המגדל לבין הצרכן, כי המגדל מעונין לשמור על
כך שכל כמות הפירות תקלט ולא יהיו עודפים, שהמחיר יהיה מאוזן, כי
אחרת לא יוכלו למכור, ואם המחירים יורדים יותר מדי - מזניחים את המטע,
שנתיים אחרי זה אין פירות והמחירים עולים.

בנוגע לאפשרות שאחד הנציגים, מבחינה פיזית,
לא יוכל להופיע: החוק דאג לזה והוא קובע שלכל חבר מועצה יהיה מטלא מקום,
כך שלשני נציגי הצרכנים, לכל אחד מהם, יהיה מטלא מקום, ומטלאי מקום
אלה יצטרכו להופיע בישיבה שממנה נעדר חבר המועצה.

י. ברגר:

בנוגע לשאלה שהעלה חבר-הכנסת דרובלס: אנחנו מתלבטים לפי איזה קריטריון לקבוע. אם לפי דונמים, זה מעוות לפעמים, כי יש דונמים הנותנים יכול קטן ויש דונמים הנותנים פרי בעל ערך כספי גדול. בתקנה 8 קבענו: "השרים ימנו את נציגי הציבור במועצה שתוך רשימות שהגישו ארגונים יציגים, בהתאם לחלק היחסי שיש לכל ארגון במחזור הכספי השנתי הכולל של גידולי פירות, ייצור מוצרי פירות או סחר פירות לפי הענין, ובהתחשב בכל האפשר במספר היחידות המשק שמייצג ארגון של מגדלים, מספר היצרנים שמייצג ארגון של מוצרי פירות ומספר הקוחות שמייצג ארגון של משובקים." לפי הנתונים שבידי סך כל הדונמים באותם פירות שאנחנו דנים בהם כאן - בלי זיתים מזנים סוריים, בלי ענבי יין ובלי פרי הדר - מגיע ל-170 אלף דונם נושאי פרי. יש עוד כ-20 אלף דונם של נטיעות צעירות שאין להן עדיין יכולים.

טועה חבר-הכנסת דרובלס שהענין פנוס על כך שבאזור מסויים יש יכול גדול יותר, ובאחר - קטן יותר. עשינו מסוצע, ולכן אין זה משנה אם לגוף יש משקים באזור זה או אחר. על ידי כך שעשינו מסוצע, העלינו את חלקו של אותו משק הנמצא באזור שבו היכול קטן, והפחתנו מחלקו של אותו משק הנמצא באזור שבו היכול גדול. לפי חישוב זה יצא שקיבוצים, מושבים, מושבים שיתופיים השייכים לסקטור ההסתדרותי, יש להם 75% מכלל הדונמים והערך הכספי של הפירות; כל המשקים הפרטיים, לרבות משקים פרטיים במושבות והמשקים הפרטיים בישובים הקשורים בהתאחדות האכרים, יש להם 21.7%; לאיחוד החקלאי - 3%. אם ישנם נציגי 20 מגדלים, הרי לכל נציג נחוץ שיהיו 5% מהערך הכספי של ענף הפירות או הדונמים. ספק אם למשקי "חרות" יש משהו בגבולות 1,000 דונם.

מ. דרובלס: יש יותר מכפול נושאי פרי.

י. ברגר: אפילו אם יש 2,000 דונם זה לא מגיע ליותר מאשר ארבע עשיריות של חבר במועצה. לאיחוד החקלאי שיש לו 3%, קבענו חבר אחד. בכל זאת ציקח לתשומת ליבנו את המשאלה שהועלתה כאן ונשתדל לענות עליה בצורה כלשהי.

היו"ר ש. תמיר: מה בנוגע לכפר הערבי?

י. ברגר: עד עכשיו בכל המועצות הגדולות מופלצת הנציגות של הכפרים הערביים על ידי אותה קופת קואופרטיבים תוך תיאום עם הוועדה לעניני ערבים שליד ההסתדרות. היום קיימת גם ועדה של מגדלים במרכז החקלאי. כך שיש להניח שיופלט פיעוונה על איזה שהם קריטריונים.

היו"ר ש. תמיר: השאלה היתה על פרופורציה.

י. ברגר: לפי הפירות הם מהווים 5%-6%.

היו"ר ש. תמיר: כמה הם מהווים מכלל פירות הכפר הערבי?

י. ברגר: על זה אינני יכול לענות.

היו"ר ש. תמיר: אין לנו עדיין תשובה מסר ברגר לשאלה בנוגע לכפר הערבי, כמו כן אין לנו תשובה מלאה מסר ברגר למשאלה שהעלה חבר-הכנסת דרובלס ושיש נטייה להיענות לה כאן בוועדה.

י. ברגר: נוכל להציע שלמשקי "חרות" יהיה חבר-משקיף שיוזמן בקביעות.

היו"ר ש. תמיר: אין מטוס כזה.

מ. דרובלס: משקיפים הם בנים חורגים. אין צורך בזה.

היו"ר ש. תמיר: שאלת הצרכנים תעלה גם כן באופן רציני, כי היה רצוי שתהיה להם נציגות גדולה יותר בפרופורציה להרכב המועצה. מספרם של היצרנים והסוחרים הרבה יותר גדול.

י. דרניצקי (יודין):
כפי שאני מבין התקנות קובעות מסקל לייצוג המגדלים, מכיוון שבעיית ארגון הססחר, השיווק המאורגן זו אחת הבעיות הגדולות שבפניה עומדים כל הגופים האלה. כך שמה שהצעתי ביחס לצרכנים לא בא מתוך הפרזה בייצוג המגדלים.

היו"ר ש. תמיר: גם לא פרשנו כך.

א. זילברברג:
בענין הערבים: הלא ההרכב הוא בסופו של דבר סנציגי ארגונים. לא נלך עכשיו לארגון אותם ולכן אנחנו מביאים בחשבון את הארגונים הקיימים, שם צריכים להיות הממליצים.

היו"ר ש. תמיר:
יכולה להיות אישיות בולטת בכפר הערבי המקובלת על כולם.

א. זילברברג:
נשאר את הענין בידי הארגונים הקיימים, תוך ביקורת של מסדר החקלאות.

היו"ר ש. תמיר:
הצעת חבר-הכנסת פיינרמן היתה חותכת יותר - ששר החקלאות ימליץ.

א. זילברברג:
בינתיים לא הגיע ערעור מאותו זרם.

י. דרניצקי (יודין):
האם בסועצה היוצאת הם היו מיוצגים?
י. ברנר: כן.

י. דרניצקי (יודין):
אז ההצעה עשויה להתפרש כקיפוח הארגון היחיד בכפר הערבי.

היו"ר ש. תמיר:
יכול להיות אדם מיוצג, אבל יאסרו לו שייצוגו נקבע על פי המלצת השר ולא על פי המלצת קופת הקואופרטיבים או ההסתדרות הכללית.

ברור שאין לנו נתונים להצביע ברגע זה, ואפילו בגלל המשאלה של חבר-הכנסת דרובלס שאנחנו רוצים לה תשובה. הייתי מבקש סמך ברגר להחליף דברים עם שר החקלאות בנוגע לכפר הערבי ולהודיע למר פלקסר על עמדת המשרד לגבי משאלתו של חבר-הכנסת דרובלס, שכאמור יש לי תחושה שיש בוועדה נטיה לקבלה.

י. דרניצקי (יודין):
אם היא עונה לקריטריונים.

מ. דרובלס:
אני מציע לא לאשר היום את ההרכב המוצע.
היו"ר ש. תמיר: איש לא הציע לאשר.

ב.

ע. פיינרמן:
לענין ההדרים: היות וקיימות צפיות אצל כל מיני גורמים שנוציא היום מסקנות, כדאי שנעשה שני דברים: 1. נחליט על איזו שהיא הנחיה שאפשר לקבל אותה על דעת כל חברי הוועדה לפי מבדק מוקדם שעשינו. 2. נפנה ועדה מצומצמת של 2-3 שתנסח המלצות לפי הנחיה זו.

היו"ר ש. תמיר:
אינני יכול לקבל הצעה זו. אינני חושב שהדבר מוסכם על כל חברי הוועדה. אתם לפחות איש לא דיבר.

ביום ג' הקרוב הוזמן פר בן-ארי בענין הצ'רטרים. נראה לי שלפני הפגרה לא נוכל לסיים נושא זה ופכיון שחובתנו לגמור בענין ההדרים עוד לפני הפגרה וגם בנושא זה של מועצת הפירות, עדיף שנעסוק בשני נושאים אלה ביום ג' ו-ד' בשבוע הבא ונדחה את ענין הצ'רטרים. לא כדאי שנעשה את מלאכתנו חלקית בענין הצ'רטרים, נדחה זאת לאחר סיום שני הנושאים שהזכרתי.

במקום להעסיק את מליאת הוועדה, צרף אליך שני חברי ועדה ותכינו הצעת סיכום בענין

ע. פיינרמן:

ההדרים.

האם יש לך הצעה להרכב?

היו"ר ש. תמיר:

היושב-ראש ושני המציעים - חברי הכנסת גרופר וזילברברג.

ע. פיינרמן:

טוב.

היו"ר ש. תמיר:

אולי נציע שגם בענין מועצת הפירות - עד לישיבה הבאה - יעטוק הרכב מצומצם של חברי ועדה, שיעבוד בקשר עם סר ברגר. הייתי מציע את חברי הכנסת פיינרמן, אבטבי, דרובלס. תהיה זו ועדת משנה לענין זה.

הוחלט: לקבל את הצעת היושב-ראש.

היו"ר ש. תמיר:

פורטם לא פעם שיום יום משמידים אלפי טונות של פרי הדר. בהתאם לחוק מועצת הפירות יש הגבלות רציניות לגבי השמדת פרי, ויש צורך בנסיבות בלתי רגילות כדי לעשות זאת, וגם אז באישור המנהל הכללי של משרד החקלאות. הייתי מציע שיובא לתשומת לב הרשויות הנוגעות בדבר, ביחוד עכשיו, שטן הראוי שיטפלו בנושא זה בדחיפות.

הישיבה נועלה בשעה 10.10